

SYKSYN 2014 HOITOKALASTUSNUOTTAUKSET HIRSIJÄRVELLÄ

Hirsijärven nuottaukset tehtiin yhdessä 10 päivän jaksossa 20.–29.10.2014. Pintaveden lämpötila oli nuottausten alussa 7 °C ja lopussa noin 5 °C. Jakson keskivaiheilla oli kolme pakkasvuorokautta, jolloin vesi kävi väliaikaisesti kylmempänä ja lahtien rannat riitteessä. Seitsemän ensimmäistä kalastuspäivää olivat olosuhteiltaan hyviä mutta kolme viimeistä myrskytuulisia.

Käytössä oli kaksi tiheää hoitokalastusnuottaa kooltaan 6x300 ja 8x300 metriä. Jakson aikana vedettiin yhteensä 15 apajaa, joiden kokonaissaaliiksi muodostui noin 21 tonnia (taulukko 1, kuva 1). ”Normaaliapajien” saalistaso vaihteli välillä 400 - 4300 kiloa. Apajassa 1 nuotan perä oli haljennut 12 metrin matkalta ja apajassa 12 kovan tuulen aiheuttama veden virtaus nosti nuotan pohjasta. Näissä apajissa pääosa saaliista siis karkasi. Useissa muissakin apajissa nuotta takertui ajoittain pohjapuihin tai kiviin aiheuttamatta kuitenkaan merkittävää kalan karkaamista.

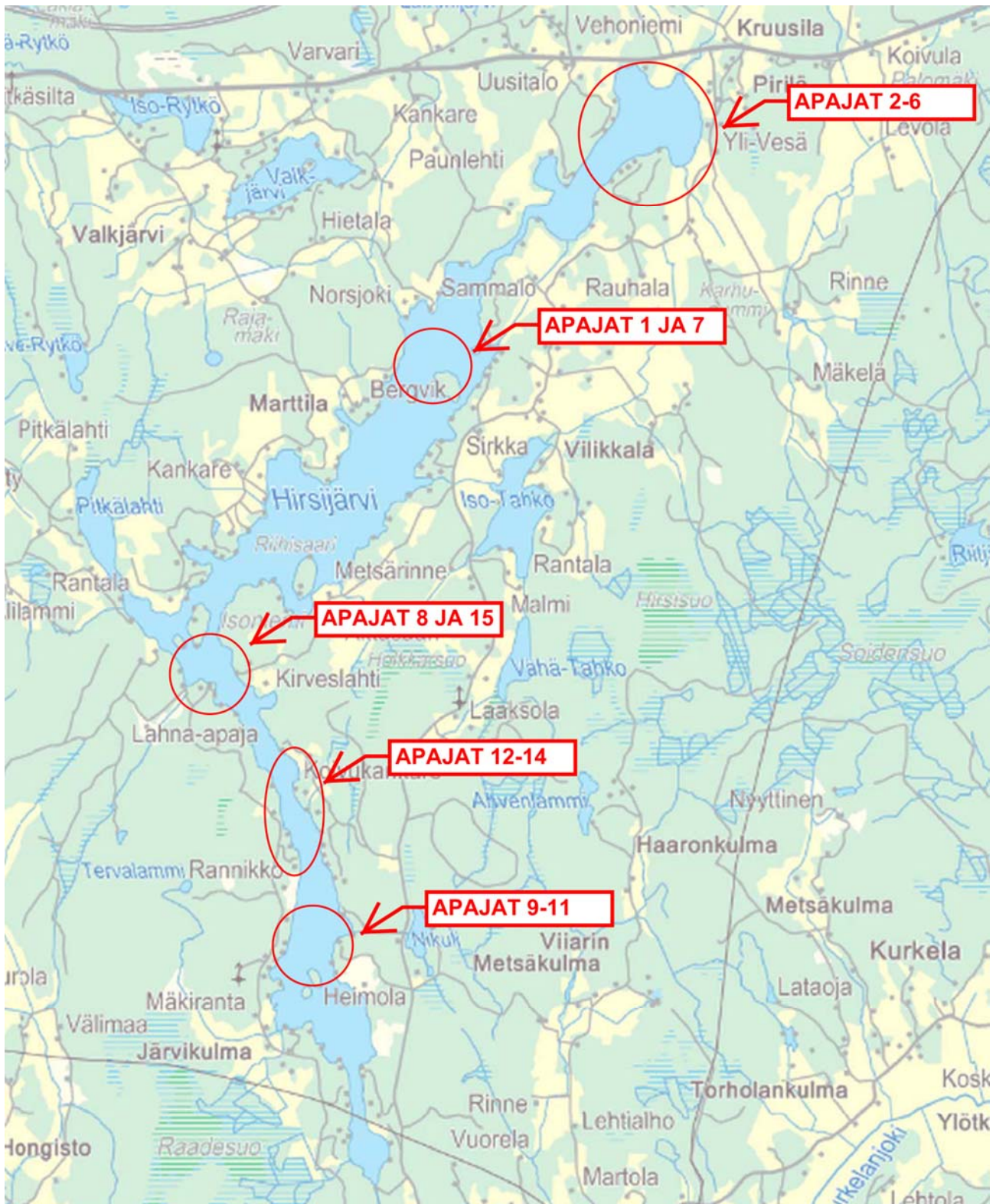
Pohjoispäädyn saaliissa (apajat 2-6) sekä apajissa 12–15 saalis oli selkeän lahnavaltaista. Pitkälahden ja eteläpäädyn apajissa 8-11 saalis oli särkivaltaista. Korksaaren kahdessa apajassa (1 ja 7) saalis oli lähes kokonaisuudessaan salakkaa. Lajijakauma kokonaissaaliissa oli arviolta: lahna 55 %, särki 30 %, salakka 10 %, ahven 3 %, muut 2 %.

Pohjoispäädystä saaliissa oli runsaasti petokaloja, etenkin suuria haukia ja kaiken kokoisia ja ikäisiä kuhia. Kummankin vapautettavan lajin yksilömäärät olivat noin 50–100 kpl per apaja. Hirsijärven muilla alueilla petokaloja esiintyi saaliissa selvästi vähemmän ja lähinnä vain nuoria ja pieniä yksilöitä. Yli kilon painoisia kuhia havaittiin näissä apajissa yhteensä noin 10 kpl ja haukia noin 30 kpl.

Suurimmat parveutuneen särkikalan massat havaittiin kaikuluotauksissa Sammalonsalmen takaisen pohjoispäädyn 3,5 m syvänteessä sekä niin ikään matalien Pitkälahden ja eteläpäädyn edustoilla noin 3-6 m syvyydellä. Pohjoispäädyn alueella saalistaso nousi kolmena kalastuspäivänä lähelle 200 kg/ha. Myös Pitkälahden ja eteläpäädyn edustoilta saaliskertymät olivat hyviä.

Taulukko 1. Apajien saaliit Hirsijärven syksyn 2014 hoitokalastusnuottauksissa.

Apaja	pvm	Kokonais- saalis (kg)
1	20.loka	40
2	21.loka	2100
3	21.loka	1500
4	22.loka	2000
5	22.loka	1300
6	23.loka	3000
7	24.loka	700
8	25.loka	2200
9	25.loka	4300
10	26.loka	1200
11	26.loka	600
12	27.loka	100
13	28.loka	400
14	28.loka	600
15	29.loka	900
		20940

Kuva 1. Apajien 1-15 vetoalueet Hirsijärven syksyn 2014 hoitokalastusnuottauksissa.

Johtopäätöksiä

Kymmenen nuottauspäivää ei anna vielä kovinkaan selkeää kuvaa Hirsijärven kokoisen alueen kalastollisesta tilanteesta. Olettaisin kuitenkin, että mikäli järvellä on ongelmia särkikalan aiheuttamasta sisäisestä kuormituksesta, eli järven fosforitaso nousee loppukesällä selvästi, voidaan sitä tehokkaimmin estää järven pohjoispäädyn hoitokalastuksilla. Myös muilla matalilla lahtivesillä voi olla vaikutusta koko järven kuormitukseen, mikäli särkikalat tekevät niiden ja syvänteiden välillä vuorokautisia syönnösvaelluksia. Hirsijärven päältäan syvänealueilla ei kaikuluotausten perusteella ole runsasta pohjalla viihtyvää kalastoa, siis suurikokoista lahnaa ja särkeä. Sen sijaan lähes kaikkialla järven jyrkillä ja paljolti kallioisilla penkoilla havaittiin noin 3-5 metrin syvyydelle penkan läheisyyteen parveutunutta kalaa, joka vedettyjen apajien perusteella lienee pääosin eläinplanktonia syövää pienikokoista lahnaa, särkeä ja salakkaa. Nämä voivat runsaasti esiintyessään aiheuttaa eläinplanktonkannan kutistumisen ja edelleen ravinnetasoon nähden ylisuuren leväbiomassan. Näiden planktonsyöjien parvet olivat kuitenkin varsin pienikokoisia ja pitkin kaikkialla esiintyviä jyrkkiä rantoja, joten niiden tehokas nuottaus on Hirsijärvellä haasteellista. Hoitokalastuksen ohella tulisikin pyrkiä lisäämään planktonsyöjäkalastoon kohdistuvaa luontaista harvennusta kasvattamalla petokalakantojen biomassaa. Kuha, hauki ja ahven näyttävät lisääntyvän alueella hyvin luontaisestikin, joten suurin petokalakantaa vahvistava vaikutus saataneen aikaiseksi verkkopyynnin silmäkorajoituksilla ja muilla alamittasäädöksillä.

Yllä mainittua ei tule pitää asiantuntijalausuntona, vaan pelkästään kymmenen kalastuspäivän aikana heränneenä nuottakalastajan mielipiteenä, jonka tilaajan edustajat pyysivät kertomaan tässä kalastusraportissa.

Kiitos hyvin järjestetyistä kalastuspuitteista, ylläpidosta, harjoittelija-avusta ja talkooväestä!

Arto Hautala

Tmi Arto Hautala
Ympäristö- ja kalatalouspalvelut
p. 0503513208 (+358503513208)
www.artohautala.fi